

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 10P/18/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618200845
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Trylč
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2018:2618200845.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudcom JUDr. Milanom Trylčom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. F., W.. XX.XX.XXXX, F. G. Y., Š. I. L., toho času plnoletá, zastúpené opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: C. F., W.. XX.XX.XXXX, F. Q. XXX/XX, XXX XX L., Š. I. L., a Y. F., W.. XX.XX.XXXX, F. Q. XXX/XX, XXX XX L., Š. I. L., o návrhu otca o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd znižuje výživné otca na T. F., W.. XX.XX.XXXX zo sumy 300,-EUR mesačne na sumu 150,-EUR mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám plnoletej T. F., s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh zamietá.

Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Senica sp. zn. 7P/35/2017-113 zo dňa 12.10.2017 v časti výživného.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 09.04.2018 bol tunajšiemu súdu doručený návrh otca na zníženie výživného na mal. T. zo sumy 300,-EUR na sumu 50,-EUR s účinnosťou od 01.03.2018. Návrh odôvodnil tým, že od ostatného rozhodovania o výživnom došlo k zásadnej zmene pomerov na jeho strane, nakoľko od XX.XX.XXXX je nezamestnaný. Súčasne uviedol, že maloletá sa častejšie zdržuje v jeho domácnosti.

2. Matka s návrhom nesúhlasila.

3. Kolízny opatrovník sa k návrhu nevyjadril.

4. Mal. T. dosiahla v priebehu konania plnoletosť, a preto súd s ňou konal ako s účastníkom konania.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky, plnoletej T., správou Sociálnej poisťovne v Senici, správou Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Senici, ako i ostatným obsahom spisu a zistil tento stav vecí:

6. Mal. T. pochádza z manželstva rodičov, ktorí sa rozviedli rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 7P 35/2017-113 zo dňa 12.10.2017, právoplatný dňa 26.10.2017. Predmetným rozsudkom bolo otcovi určené výživné na mal. T. vo výške 300,-EUR mesačne. V čase rozhodovania súdu matka podnikala a deklarovala čistý mesačný príjem 500,-EUR. Nemala ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Otec bol zamestnaný v C. s čistým mesačným príjmom 2.100,-EUR. Otec nemal ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

7. Otec vo výpovedi a v návrhu uviedol, že jeho majetkové pomery a štandard sa výrazne zhoršili, nakoľko od Y. XXXX je nezamestnaný. Aktívne si hľadá zamestnanie, zatiaľ neúspešne. V čase ostatného rozhodovania súdu o výživnom bol zamestnaný ako U. U. C., R. T. T.. Mal netto príjem 2.100,-EUR s tým, že mal riadnu pracovnú zmluvu podľa C. zákonníka práce. Keď prišiel do práce v Y. pri aute na neho čakal súkromný zamestnávateľ, ktorý začal zabezpečovať prepravu pre T.. Tento mu dal nižší plat na základe iných zmlúv na základe slovenského práva. Tento šofér mu dal výpoveď napísanú zamestnávateľom. Otec si dobral dovolenku a XX.XX.XXXX mu skončil tento pracovný pomer. Od tejto doby je hlásený na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. U C. zamestnávateľa boli traja Š., dvaja Slováci a jeden Maďar, zamestnávateľ ich všetkých vymenil za Čechov za nižší plat. Otec túto situáciu právne neriešil, odstupné nedostal. Takto jazdil 13 rokov, posledné 4 roky ako Š. T. T. každú noc pracoval 13 hodín. Mohol by sa zamestnať v C. aj teraz, avšak túto prácu už vykonávať nechce pre jej náročnosť. Uvedenú prácu by už nevládal vykonávať fyzicky ani psychicky. V spoločnosti W. dostal ponuku na 3 týždňové turnusy spávať v kamióne, uvedenú ponuku odmietol. Tiež sa rozprával so spoločným známym o práci v N., bolo to ale nezáväzne. Nepovedal mu, že by to bola práca v L. a za mzdu 1.400,-EUR. Pokiaľ by to vedel, bol by zamestnaný. V septembri 2018 otcovi prišla podpora v nezamestnanosti celkovo v jednej sume 3.280,-EUR. Platí si podnájom v sume 300,-EUR za 1-izbový byt a sumu 80,15 EUR splátka na úver, na ktorom je zostatok asi 4.000,-EUR. Ide o úver, ktorý mali spolu s matkou mal. T. na zariadenie T. U. T.. Toto naďalej prevádzkuje matka dieťaťa. Ďalej platí za telefón a paušál v sume 80,77 EUR, a dcére platí poisťku 10,72 EUR mesačne.. Pokiaľ ide o splátky mobilného telefónu 34,-EUR je paušál, zvyšok je splátka za samotný mobil ktorý celkovo stál okolo 600,-EUR. Otec od marca žil z pôžičiek od sestry. Asi pred 2 mesiacmi predali s matkou dieťaťa spoločný byt, z podielu z predaja vo výške 10.800,-EUR, dlh vo výške 2.000,-EUR sestre vrátil. Sumu 3.400,-EUR použil na zaplatenie úveru na účte. V júni 2018 zaplatil za spoločné auto 600,-EUR havarijnú poisťku a tiež zákonnú poisťku, celkovo mu teda zostalo cca 3.000,-EUR.

8. Matka vo výpovedi uviedla, že s návrhom nesúhlasí. Podľa nej otec pracovné ponuky v spoločnostiach W. a v T. N. za 1.400,-EUR odmietol.

9. Toho času plnoletá T. vo výpovedi uviedla, že platí 230,-EUR štvrťročne školné a 60,-EUR mesačne za internát. Každý víkend chodí z F. domov, čo ju stojí na cestovnom 4,60 EUR x 4. Za obedy v jedálni platí 2,10 EUR, na raňajky a večere minimálne denne 5,-EUR. Ďalej si platí 14,-EUR mesačne električku. Dostáva vreckové týždenne 30,-EUR.

10. Kolízny opatrovník doporučil návrh otca zamietnuť.

11. Zo správy úradu práce, soc. vecí a rodiny súd mal preukázané, že matka poberá prídavky na dieťa vo výške 23,68 EUR mesačne.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Podľa § 78 ods. 2 Zákona o rodine, ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

20. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Pre zákonný vznik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamena mechanickú rovnosť. Vychádza sa z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich (pozri v komentári k § 75). Na uvedené skutočnosti treba prihliadnuť aj z hľadiska kritérií potenciality príjmov (§ 75), t.j. či sa povinný nevzdal bez dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, resp. či neberie na seba neprimerané majetkové riziká. Z fiktívnej sumy bude súd vychádzať napríklad vtedy, ak dospeje k záveru, že povinný bezdôvodne zastáva horšie platené miesto nezodpovedajúce jeho kvalifikácii, hoci niet prekážok, aby zastával lepšie platené miesto. Všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti. Pri rozhodovaní o výživnom je nevyhnutné zisťovať výdavky, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťnými plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami, výdavkami na výkon povolania.

22. Plnenie vyživovacej povinnosti je spravidla dobrovoľné, jej úprava súdnym rozhodnutím býva následkom nezhôd v osobnej sfére účastníkov príslušných rodinnoprávných vzťahov. Zákon preto pojmovo vymedzuje kritériá ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby. Odôvodnenosťou treba rozumieť určenie životných nákladov, ktorých úhradu je určitá osoba oprávnená požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Ide však o odôvodnené potreby oprávneného, preto je nevyhnutná ich individualizácia z hľadiska jeho konkrétnych potrieb, ktoré budú závislé od zdravotného stavu oprávneného, od jeho veku, duševnej a telesnej vyspelosti, povolania a pod., budú to teda potreby pravidelné, nepravidelné a náhodilé. Ďalej sú odôvodnené potreby ohraničené schopnosťami, možnosťami, majetkovými pomermi povinného, ako aj vymedzením rozsahu výživného pri jednotlivých druhoch vyživovacej povinnosti. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom potreby rozširuje.

23. Na strane povinného sa preskúmavajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V súlade s princípom potenciality príjmov na uvedené hľadiská súd u povinného prihliada aj v prípade, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako v prípade neprimeraných majetkových rizík, ktoré na seba povinný berie. Všeobecnou podmienkou možnosti priznať výživné je súlad s dobrými mravmi. Neposudzujú sa však pri určovaní výživného rodičov k maloletým deťom. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumieme nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavujú v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného.

Povinný môže mať príjmy z jedného alebo viacerých zdrojov, z výkonu závislej činnosti, z podnikateľskej činnosti, autorské honoráre, odmeny za zlepšovacie návrhy, vynálezy, z prednáškovej činnosti, odmeny za výkon rôznych funkcií, za účasť v kontrolných a iných orgánoch, v stavovských organizáciách, môže mať majetkovú účasť v podnikateľských subjektoch, príjmy z prenájmu nehnuteľností, dividendy, príjmy z tichého spoločenstva, dávky sociálneho zabezpečenia. Pravidelne zisťovanými okolnosťami v konaní o výživnom na strane výdavkov sú pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťnými plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami, výdavkami na výkon povolania. Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných hnutelných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Okolnosťou tvoriacou v súhrne celkové majetkové pomery povinného sú aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality. Zadĺženie povinného z dôvodov, ktoré nie sú nevyhnutné, resp. súvisia so zaobstaraním predmetov nadštandardnej hodnoty, z tohto hľadiska znamená, že na ne súd pri ustálení majetkových pomerov nebude prihliadať, navyše, v prípade kúpy takýchto vecí by sa majetkový stav nezmenil, povinnému by síce vznikli dlhy, majetok by sa však zhodnotil o kúpenú vec.

24. Súd z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že návrh otca na zníženie výživného na toho času plnoletú T. bol dôvodný len čiastočne. Súd mal preukázané, že majetkové pomery otca sa od ostatného rozhodovania o výživnom výrazným spôsobom zhoršili. V Y. XXXX prišiel o zamestnanie. Hľadá si novú prácu, ale zatiaľ bezúspešne. Otec je v súčasnosti bez príjmu. V ostatných mesiacoch mu bol jednorazovo vyplatený príspevok v nezamestnanosti v sume 3.280,-EUR a tiež mu bol vyplatený podiel z predaja spoločného bytu v sume 10.800,-EUR. Časť takto získaných finančných prostriedkov použil na splatenie dlhu, ktorý mal u svojej sestry v sume 2.000,-EUR a dlhu na svojom účte vo výške 3.400,-EUR. Súčasne zaplatil poisťku za spoločné motorové vozidlo v sume 600,-EUR. Celkovo mu zostala suma cca 3.000,-EUR. Pokiaľ ide o jeho osobné pomery, otec žije v domácnosti sám, nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ ide o majetkové pomery matky, táto naďalej podniká. Nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Plnoletá T. študuje v F., platí 230,-EUR štvrťročne školné a 60,-EUR mesačne za internát. Cez víkend chodí z F. domov a platí na cestovnom 4,60 EUR x 4. Za obedy v jedálni platí 2,10 EUR, na raňajky a večere minimálne denne 5,-EUR. Tiež si platí 14,-EUR mesačne električku.

25. Súd mal v konaní preukázané, že súčasné schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, najmä otca, a toho času plnoletého dieťaťa, v spojení s ich výdavkami, odôvodňujú takú zmenu pomerov, aby súd znížil otcovi výživné zo sumy 300,-EUR na sumu 150,-EUR. Majetkové pomery otca sa výrazným spôsobom zmenili, a aj keď mu zostali nejaké úspory, nie je možné od neho objektívne požadovať, aby naďalej platil výživné vo výške 300,-EUR. Súd zobral do úvahy aj okolnosti, ktoré súviseli so skončením pracovného pomeru otca v C. a dôvody otca (náročnosť práce, zníženie platu), pre ktoré odmietol naďalej vykonávať túto prácu, súd považoval za dostatočné. Súd ale nevyhovel návrhu otca na zníženie výživného na sumu 50,-EUR, nakoľko otec síce zostal bez príjmu, ale nie bez finančných prostriedkov. Z podielu predaja spoločného bytu ako aj z príspevku z nezamestnanosti bol schopný splatiť dlh sestre ako aj úver na účte, ktorého dôvod vzniku však súd nemal jednoznačne preukázaný. Aj po splatení týchto dlhov mu zostali dostatočné finančné prostriedky na platenie výživného v sume 150,-EUR mesačne a zabezpečenie nevyhnutných životných nákladov. Uvedené závery súdu podporuje aj dikcia zákona, v zmysle ktorej, výživné pre deti má prednosť pred inými výdavkami rodičov a teda je povinnosťou rodičov (v danom prípade otca), aby si najskôr splnili svoju vyživovaciu povinnosť a až potom uspokojili svoje ďalšie výdavky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd znížil výživné otca na sumu 150,-EUR mesačne a vo zvyšnej časti návrh otca o zníženie výživného zamietol.

26. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku z toho dôvodu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie písomne v lehote 15 dní do dňa jeho doručenia na Okresnom súde Senica v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č.233/1995Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.